

Semesterplan for 6. semester 2018

Bachelor-sidefag

Semesterbeskrivelse.....	2
Personlighedspsykologi	3
Sundhedspsykologi.....	15
Introduktion til psykologisk forskningsmetodologi	28
Valgfag	37

Semesterbeskrivelse

Version: 1,3

Dato: 08.01.19

Oplysninger om semesteret

Studienævn: Studienævnet for Psykologi.

Studieordning: Studieordning for bachelor- og kandidat- sidefag i psykologi, september 2018.

Kursusmoduler:

Bachelor-sidefag studerende har fire kursusmoduler dette semester:

- 1) Personlighedspsykologi (10 ECTS).
- 2) Sundhedspsykologi (10 ECTS).
- 3) Introduktion til psykologisk forskningsmetodologi (5 ECTS)
- 4) Valgfag (5 ECTS)

Semesterets organisering og forløb

Kursets moduler er placeret med skiftende intensitet, semestret igennem.

Evaluering udgør et vigtigt element i den kontinuerlige uddannelsesudvikling og kvalitetssikring. Der afholdes derfor mundtlig midtvejsevaluering og slutevaluering. Feedbacken indgår i ankerlærerens samlede semester-rapport, som diskuteres blandt junta (2.sem.), undervisere og i studienævnet.

Ankerlærer: Casper Feilberg (feilberg@hum.aau.dk)

Sekretariatsdækning:

Lis Kragh (studienævn) (lis@hum.aau.dk), Annette Christensen (eksamen) (annette@hum.aau.dk), Elsebeth Bækgaard (skema og Moodle) (elsebeth@hum.aau.dk)

AAU's lokalevejvisning findes på <https://clients.mapsindoors.com/aau> samt som App til Android og IOS App Store under navnet "AAU Map".

OBS: Alle oplyste datoer/tidspunkter for undervisning er med forbehold for ændringer.

Personlighedspsykologi

Personlighedspsykologi, HN

10 ECTS

STADS-KODE: HEABS0012D

Placering

6. semester

Modulansvarlig:

Ole Michael Spaten (oms@hum.aau.dk),

Undervisere:

Ole Michael Spaten (oms@hum.aau.dk)

Casper Feilberg (feilberg@hum.aau.dk)

Ane Søndergaard (anest@hum.aau.dk)

Type og sprog

Dansk

Mål

Den studerende skal gennem modulet kunne demonstrere:

Viden om og forståelse af:

- centrale og klassiske teorier om menneskets personlighedsdannelse, samt metoder til undersøgelse af personligheden
- videnskabelige psykologiske begreber vedrørende personlighed i videnskabshistorisk belysning.
- forholdet mellem teori og empiri inden for personlighedspsykologi.

Færdigheder i:

- at identificere og anvende centrale temaer og teorier inden for det personligheds-psykologiske område.
- at anvende metode, design og resultater inden for den personlighedspsykologiske forskning, og
- at vurdere relevante tilgange til undersøgelse af personligheden, herunder observation, interview og test og
- at formidle personlighedspsykologiske problemstillinger i psykologfaglige sammenhænge.

Kompetence til:

- at anvende ovenstående viden og færdigheder til at undersøge og diskutere personlighedspsykologiske problemstillinger, fænomener og forklaringsmodeller, ved brug af relevant teori, empiri og metode på en selvstændig, velargumenteret, nuanceret og kritisk måde
- at håndtere teori og empiri i kritisk diskussion af personlighedspsykologiske problemstillinger, forklaringsmodeller, fænomener og centrale temaer
- at knytte viden om personlighed til praktiske, konkrete og dagligdags problemstillinger
- selvstændigt at kunne tage ansvar for egen faglig udvikling.

Fagindhold og sammenhæng med øvrige moduler/semestre

Undervisningstemaer:

1. Begrebet personlighed set i teoriernes historiske tilblivelsesproces
2. Disciplinforståelse
3. Metateori, teori, metodevalg og konsekvenser
4. Praksisrelationer

Omfang og forventet arbejdsindsats:

10 ECTS svarer til 270 timers arbejdsindsats og fordelingen fremstilles skematisk nedenfor. Undervisningen i personlighedspsykologi vil hovedsagelig være klassiske auditorie-forelæsninger for alle studerende, men der vil også indimellem i forbindelsen med forelæsninger (og især seminarhold) blive anvendt en variation af forskellige læringsformer, herunder korte diskussioner to-og-to, refleksive øvelser og f.eks. case-analyser. Præsentation af teori, metode og praksis i forhold personlighedspsykologi rummer tilsammen kursets pensum på 1000 sider.

Varighed og undervisningsform:

1 introduktionsforelæsning à 2 lektioner, 8 forelæsninger à tre lektioner, samt 8 gange à 45 minutter med oplæg til efterfølgende diskussion af personlighedspsykologiske temaer; endvidere vil nogle af forelæsningerne implicere korte diskussioner i mindre grupper og i plenum, 34 lektioner i alt.

Modulaktiviteter

Kursusgang	Varighed	Tema/Emne	Forelæser	Litteratur
1	2 x 45 min.	Introduktion til personlighedspsykologi, psykologiens historie samt metoder og modeller i personlighedspsyk. forskning	Ole Michael Spaten	Ewen, McAdams (2009), Rønn, Spaten (2014, 2015)
2	4 x 45 min.	Biologiske aspekter af personligheden	Ole Michael Spaten	Buss; Daly & Wilson; Eysenck et al.; Kozorovitskiy et al.; Spaten (2014), Peele & DeGrandpre; Zuckerman et al
3	4 x 45 min.	Psykoanalyse og egopsykologi	Ole Michael Spaten	Ewen; Freud (1933); Sandler & Freud
4	4 x 45 min.	Behavioristiske aspekter af personligheden	Ole Michael Spaten	Ewen; Skinner; Spaten (2009); Spaten et al. (2014); Watson & Rayner
5	4 x 45 min.	Humanistiske og eksistentia- listiske aspekter af personlighedspsykologien	Ole Michael Spaten	Deurzen; Ewen; Maslow; Rogers; Yalom
6	4 x 45 min.	Kognitive aspekter af personlighedspsykologien	Casper Feilberg	Cushman; Ellis; Ewen; Kelly; Peterson et al.; Outhwaite; Spaten (2014)
7	4 x 45 min.	Socialkognitive aspekter af personligheden	Casper Feilberg	Bandura; Ewen; Rotter & Mulry; Spaten (2010)
8	4 x 45 min.	Trækteori	Ane Søndergaard Thomsen	Ewen; McCrae & Costa; Mischel
9	4 x 45 min.	Interaktionistiske aspekter af personligheden, socialkonstruktionisme og tværkulturelle forståelser af selvet	Ane Søndergaard Thomsen	Bronfenbrenner; Brewer & Gardner; Burr; Ewen; Markus & Kitayama; McAdams (2001); , Spaten (2014); Thomsen

Nedenfor følger en kort beskrivelse af hovedpunkterne ved de enkelte forelæsninger, efterfulgt af en oversigt over den del af det samlede pensum (det/de enkelte værk/værker) der er tilknyttet forelæsningen. Teksterne forventes læst inden forelæsningen, der typisk tager udgangspunkt i disse, men den studerende kan ikke forvente at forelæsningen gennemgår teksterne.

1. forelæsning: Introduktion til personlighedspsykologi, psykologiens historie samt metoder og modeller i personlighedspsykologisk forskning

2 timer ved Ole Michael Spaten

I denne forelæsning gives en introduktion til disciplinen personlighedspsykologi, de otte aspekter, en række væsentlige psykologiske begreber og de typiske forskningsmetoder, der anvendes ved personligheds-psykologiske undersøgelser af mennesker.

Forelæsningens pensum:

- Ewen, R.B. (2014). Introduction. Theories of personality (Chapter 1). In *An introduction to theories of personality*. (7th ed., pp. 3-10). Mahwah, New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates [8 s.]
- McAdams, D.P. (2009). Chapter 1. Studying the person. In *The person. An introduction to the science of personality psychology* (5th ed., pp.2-26). Hoboken, NJ: John Wiley & Sons [25 s.]
- Rønn, C. (2006). *Almen videnskabsteori* (pp. 242-243 + 248-256.). København: Alinea [9 s.]
- Spaten, O.M. (2015). *Making one self*. In O. M. Spaten, *Børns identitet og selvopfattelse* (pp. 4-38). Aalborg: Forlaget CHREB [34 s.]
- Spaten, O.M. (2014). Identitet og selvopfattelse som psykologiske begreber. In O.M. Spaten (Ed.), *Unges identitet og selvopfattelse. Kvalitative og kvantitative studier - aktuel empirisk forskning* (pp. 11-27). Aalborg: Aalborg Universitetsforlag [14 s.]

2. forelæsning: Biologiske aspekter af personligheden

4 timer ved Ole Michael Spaten

I denne forelæsning gives en introduktion til de biologiske aspekter af personligheden og fundamentale begreber såsom gener, nervesystemet og temperament tematiseres i forhold til klassisk og nyere personlighedspsykologisk forskning. Endvidere vil der blive givet en kort fremstilling af grundlaget for en biologisk forståelse af personligheden samt perspektiver fra nyere forskning i evolutionær psykologi. Kan det biologiske perspektiv f.eks. give et perspektiv i forhold til, at nogen undersøgelser viser, at stedfædre er mere voldelige over for spædbørn end biologiske fædre? Forelæsningen afsluttes med en kritisk stillingtagen til resultater af den personlighedspsykologiske forskning.

Forelæsningens pensum:

- Buss, D. M. (2009). The great struggles of life: Darwin and the emergence of evolutionary psychology. *American Psychologist*, 64(2), 140-148 [8 s.]
- Daly, M. & Wilson, M.I. (1996). Violence against stepchildren. *Current Directions in Psychological Science*, 5(3), 77-81 [4 s.]
- Eysenck, H.J., Easting, G., & Eysenck, S.B.G. (1970). Personality Measurement in Children: A Dimensional Approach. *Journal of Special Education*, 4(3), 261-263 [2 s.]
- Kozorovitskiy, Y., Hughes, M., Lee, K., & Gould, E. (2006). Fatherhood affects dendritic spines and vasopressin V1a receptors in the primate prefrontal cortex. *Nature Neuroscience*, 9(9), 1094-1095 [2 s.]
- Spaten, O.M. & Friis, S. (2014). At starte på universitetet. Et kvalitativt studie af identitetsdannelse blandt gryende voksne. In O.M. Spaten (Ed.), *Unges identitet og selvopfattelse. Kvalitative og kvantitative studier – aktuel empirisk forskning* (pp. 95-123). Aalborg: Aalborg Universitetsforlag [26 s.]
- Zuckerman, M., & Glicksohn, J. (2016). Hans Eysenck's personality model and the constructs of sensation seeking and impulsivity. *Personality and Individual Differences*, 103, 48-52

3. forelæsning: Psykoanalyse og egopsykologi

4 timer ved *Ole Michael Spaten*

Forelæsningen skitserer psykologiens opståen med Freuds psykoanalyse, der fremstilles i sin bredde og historiske kontekst. En kort indføring i Anna Freud og Eriksons teori følger tillige som baggrund for den efterfølgende udvikling af det psykodynamiske felt med korte nedslag enkelte i arvtagere, der belyser aktive dele af teorien og en kritisk forståelse af dens videnskabelige status og sociokulturelle sammenhæng.

Forelæsningens pensum:

- Ewen, R.B. (2014). Sigmund Freud. Psychoanalysis (Chapter 2) and Erik Erikson. Ego Psychology (Chapter 8). In *An introduction to theories of personality*. (7th ed., pp. 11-51, 157-180). Mahwah, New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates [63 s.]
- Freud, S. (1933/1973). Forelæsning 31: Den psykiske personligheds bestanddele. I *Nye forelæsnings til indføring i psykoanalysen*. (pp. 400-417). København: Hans Reitzels Forlag [18 s.]
- Sandler, J., & Freud, A. (1981). Discussions in the Hampstead Index on "The Ego and the Mechanisms of Defense": IV. The Mechanisms of Defense. *Bulletin of the Anna Freud Centre, Hampstead Clinic*, 4(1), 151-156 [i uddrag 5 sider]

4. forelæsning: Behavioristiske aspekter af personligheden

4 timer ved *Ole Michael Spaten*

Med overskriften behavioristiske aspekter af personligheden vil dagens lektioner diskutere væsentlige begreber såsom betingning, læring, generalisering, udslukning og computerspil – sat i forhold til klassisk og nyere personlighedspsykologisk forskning, herunder forældreskabets betydning i personlighedens dannelse. Sideløbende hermed vil grundlaget for behaviorismen kort blive fremstillet, hvorefter der lægges hovedvægt på knudepunkter i teoriudviklingen inden for adfærdspsykologi og radikal behaviorisme. Klassisk og operant betingning fremstilles som parametre for læreprocespsykologi. Forelæsningen afslutter med en kritisk stillingtagen til resultater af den personlighedspsykologiske forskning.

Forelæsningens pensum:

- Ewen, R.B. (2014). Part IV. The Behaviorist Perspective. (Chapter 14) B. F. Skinner. Radical Behaviorism. In *An introduction to theories of personality*. (7th ed., pp. 287-315). Mahwah, New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates [29 s.]
- Skinner, B.F. (1990). Can psychology be a science of mind? *American Psychologist*, 45(11), 1206-1210 [5 s.]
- Spaten, O.M. (2009). *Adfærd og tanker i et integreret terapeutisk forløb – en oversigt*. Upubliceret skema til psykologistuderende. AAU [1 s.]
- Spaten, O.M., Dahl-Jensen, S., Christiansen, N.H., Rahbek, J. & Rahbek, L.E.B. (2014). Forældreskab. In O.M. Spaten (Ed.), *Unges identitet og selvopfattelse. Kvalitative og kvantitative studier - aktuel empirisk forskning* (pp. 153-178). Aalborg: Aalborg Universitetsforlag [21 s.]
- Watson, J.B. & Rayner, R. (1920). Conditioned Emotional Reactions. *Journal of Experimental Psychology*, 3(1), 1-14 [14 s.]

5. forelæsning: Humanistiske og eksistentialistiske aspekter af personlighedspsykologien

4 timer ved *Ole Michael Spaten*

Lektionen har til formål at præsentere og diskutere specifikke elementer af den humanistiske og eksistentiale psykologiske teoretiske, videnskabshistoriske og -teoretiske grundlag. Nyere forskning vil blive præsenteret side om side med eksempler på dens klassiske tilgange. Positionen vil blive relateret til andre psykologiske hovedstrømninger, ligesom der vil blive fremstillet en case som eksemplarisk humanistisk approach samt en diskussion af tilværelsens grundvilkår og hvordan eksistentielle temaer har betydning for menneskets personlighedsdannelse. Sluttelig vil forelæsningen rumme en kritisk diskussion af resultater og grundlag for positionens personlighedspsykologiske forskning.

Forelæsningens pensum:

- Deurzen, E. van (1997). Worldviews, paradoxes and dialectics. (Chapter 13). In *Everyday mysteries*. (pp.131-144). London: Routledge [13 s.]
- Ewen, R.B. (2014). Part II. The Humanistic Perspective. (Chapter 9) Carl R. Rogers. Self-Actualization Theory (I) & (Chapter 10) Abraham H. Maslow. Self-Actualization Theory (II) In *An introduction to theories of personality*. (7th ed., pp. 181-220). Mahwah, New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates [42 s.]
- Maslow, A.H. (1968). Deficiency motivation and growth motivation. In *Toward a psychology of being* (pp. 25-49). New York: Van Nostrand [24 s.]
- Rogers, C.R. (1995). What understanding and acceptance mean to me. *Journal of Humanistic Psychology*, 35(4), 7-22 [16 s.]
- Yalom, I.D. (1980). *Introduction to Existential Psychotherapy*. (Chapter 1), 3–26 New York: Basic Books [23s.]

Supplerende læsning:

- Reiss, S. & Havercamp, S.M. (2005). Motivation in Developmental Context: A New Method for Studying Self-Actualization. *Journal of Humanistic Psychology*, 45(1), 41-53 [13 s.]

6. forelæsning: Kognitive aspekter af personlighedspsykologien

4 timer ved *Casper Feilberg*

Forelæsningen præsenterer den kognitive tilgang til forståelsen af personligheden, bl.a. repræsenteret ved Kelly's Personal Construct Theory, og begreber som kognitiv skema og learned helplessness (Kognitiv skema og learned helplessness beskrives sidst i kapitlet om Bandura og socialkognitiv teori i Ewen grundbogen). Eftersom den kognitive tilgang bygger på særlige antagelser om personligheden og foretrukne forskningstilgange, indledes forelæsningen med en undersøgelse af forskelle og ligheder mellem den kognitive tilgang og de øvrige fremtrædende tilgange til studiet af personligheden. Det sker bl.a. med inddragelse af Habermas' erkendelsesinteresser. Herved kastes lys over den kognitive tilgangs empiriske grundlag. Endelig modstilles den kognitive opfattelse af selvet med Cushman's de-centrerede opfattelse af selvet, i diskussion med den kognitive terapeut Ellis' opfattelse. Anbefalet læserækkefølge: Ewen (Kelly), Kelly, Cushman, Ellis, Outhwaite, Peterson et al. & Spaten.

Forelæsningens pensum:

- Cushman, P. (1990). Why the Self is empty: Toward a historically situated psychology. *American Psychologist*, 45(5), 599-611 [13 s.]
- Ellis, A. (1991). How to fix the empty Self. *American Psychologist*, 46(5), 539-540 [1 s.]
- Ewen, R.B. (2014). Part V: The Cognitive Perspective. (Chapter 15) George A. Kelly. The Psychology of Personal Constructs. In *An introduction to theories of personality*. (7th ed., pp. 317-339). Mahwah, New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates [22 s.]

- Kelly, G.A. (1977). Personal Construct Theory and the Psychotherapeutic Interview. *Cognitive Therapy and Research*, 1(4), 355-362 [8 s.]
- Outhwaite, W. (1997). *Habermas. En kritisk introduktion*, (Erkendelse og interesse, pp. 35-36). Hans Reitzels Forlag, København. [2 sider]
- Peterson, C., Seligman, M.E.P., Yurko, K.H., Martin, L.R., & Friedman, H.S. (1998). Catastrophizing and Untimely Death. *Psychological Science*, 9(2), 127-130 [4 s.]
- Spaten, O. M. (2014). Udviklingen af identitet og selvopfattelse. In O.M. Spaten (Ed.), *Unge identitet og selvopfattelse. Kvalitative og kvantitative studier - aktuel empirisk forskning* (pp. 29-69). Aalborg: Aalborg Universitetsforlag [40 s.]

7. forelæsning: Socialkognitive aspekter af personligheden

4 timer ved *Casper Feilberg*

I et opgør med, og som en videreudvikling af, den behavioristiske forståelse af personligheden, udvikler Bandura m.fl. den socialkognitive tradition. Denne tradition medfører en ny forståelse af kognitionens betydning for vores adfærd, af indlæring og rollemodellernes betydning. Forelæsningen præsenterer traditionens centrale begreber, antagelser og forskningsresultater, ikke mindst repræsenteret ved Bandura og Rotters arbejde. Kritiske betragtninger og diskussioner præsenteres. Endelig gives eksempler fra aktuel forskning, som anvender socialkognitive forståelser. Anbefalet læserækkefølge: Ewen (Bandura), Bandura, Rotter & Mulry & Spaten.

Forelæsningens pensum:

- Bandura, A. (2007). Reflections on an Agentic Theory of Human Behavior. *Tidsskrift for Norsk Psykologforening*, 44(8), 995-1004 [10 s.]
- Ewen, R.B. (2014). Albert Bandura. Social-Cognitive Theory (Chapter 16). In *An introduction to theories of personality*. (7th ed., pp. 341-360). Mahwah, New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates [19 s.]
- Rotter, J.B. & Mulry, R.C. (1965). Internal versus external control of reinforcement and decision time. *Journal of Personality and Social Psychology*, 2(4), 598-604 [7 s.]
- Spaten, O.M. (2010). Når vi snakker med børn - om selvværd, ros og ris (pp. 4-25). In *Når forældre og professionelle snakker med børn*. Aalborg: Forlaget CHREB [22 s.]

8. forelæsning: Trækteori

4 timer ved *Ane Søndergaard Thomsen*

Forelæsningen diskuterer ideen om at måle og forstå personligheden på basis af et antal faktorer, herunder Big Five modellen. Dernæst præsenteres den efterfølgende kritik, der blandt andet blev kendt under navnet "person-situation debatten" fremført af blandt andre Walter Mischel. Sluttelig præsenteres trækteoriernes forsøg på at indarbejde konteksten i en Fem Faktor Teori.

Trækteoriene anvendes ofte i praksis, fx til rekruttering af medarbejdere, hvorfor anvendelsesperspektivet inddrages og diskuteres.

Anbefalet læserækkefølge: Ewen, Mischel, McCrae & Costa.

Forelæsningens pensum:

- Ewen, R.B. (2014). Part III. The Trait Perspective. (Chapter 12) Gordon W. Allport. Trait Theory & (Chapter 13) Raymond B. Cattell and others. Factor-Analytic Trait Theory. In *An introduction to theories of personality*. (7th ed., pp. 239-286). Mahwah, New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates [48 s.]

McCrae, R.R., & Costa, P.T. (2008). The Five-Factor Theory of Personality. In O.P. John, R.W. Robins, & L.A. Pervin (Eds.), *Handbook of Personality. Theory and Research*, 3rd ed. (pp. 159-181). New York: The Guilford Press [23 s.]

Mischel, W. (2004). Toward an integrative science of the person. *Annual Review of Psychology*, 55, 1-22 [18 s.]

9. forelæsning: Interaktionistiske aspekter af personligheden, socialkonstruktionisme og tværkulturelle forståelser af selvet

4 timer ved *Ane Søndergaard Thomsen*

Forelæsningen præsenterer de moderne interaktionistiske og socialkonstruktionistiske forståelser af begreberne identitet, selv og personlighed. Her er fokus meget på miljøets indflydelse. Hermed dannes bro til faget socialpsykologi, men med en personlighedspsykologisk vinkling. Afslutningsvis diskuteres tværkulturelle forståelser af selvet. Det vil bl.a. blive diskuteret, om de forskellige personlighedspsykologiske begreber giver lige stor mening i alle kulturer.

Forelæsningen behandler flere undertemaer. Nedenfor grupperes pensum:

- Økologisk systemteori/intro: Bronfenbrenner, Ewen
- Strukturel symbolsk interaktionisme: Thomsen
- Socialkonstruktionisme/narrativ: Burr, McAdams, Schultz-Jørgensen
- Tværkulturel psykologi: Brewer & Gardner, Markus & Kitayama

Forelæsningens pensum:

Bronfenbrenner, U. (1994). Ecological Models of Human Development. In T. Husen & T.N. Postlethwaite (Eds.), *International Encyclopaedia of Education*, 2nd ed., Vol 3. Oxford: Pergamon Press (pp. 1643-1647). [5 s.]

Brewer, M. B., & Gardner, W. (1996). Who is this “we”? Levels of collective identity and self-representations. *Journal of Personality and Social Psychology*, 71(1), 83–93 [11 s.]

Burr, V. (2015). What is social constructionism? In *Social constructionism*, 3rd ed. (pp. 1-30). London: Routledge [30 s.]

Ewen, R.B. (2014). Conclusion. Perspectives and postscript (Chapter 17). In *An introduction to theories of personality*. (7th ed., pp. 361-385). Mahwah, New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates [24 s.]

Markus, H., & Kitayama, S. (1991). Culture and the self: Implications for cognition, emotion, and motivation. *Psychological Review*, 98(2), 224–253 [30 s.]

McAdams, D.P. (2001). The psychology of life stories. *Review of General Psychology*, 5(2), 100-122 [23 s.]

Schultz Jørgensen, P. (2014). Identitet som social konstruktion. In O.M. Spaten (Ed.), *Unges identitet og selvopfattelse. Kvalitative og kvantitative studier – aktuel empirisk forskning* (pp. 71-94). Aalborg: Aalborg Universitetsforlag. [21 s.]

Spaten, O.M. (2014). Unges identitet og selvopfattelse. Afslutning, status og perspektiver. In O. M. Spaten (Ed.), *Unges identitet og selvopfattelse. Kvalitative og kvantitative studier - aktuel empirisk forskning* (pp. 211-228). Aalborg: Aalborg Universitetsforlag [18 s.]

Thomsen, A.S. (2006). *Identity Control Theory - en samling af otte artikler af Peter J. Burke*. Aalborg: Aalborg Universitet, Institut for Kommunikation, Klinisk organisations- og arbejdspsykologi (KOAP) [52 s.]

Supplerende læsning:

Funder, D.C. (2001). Personality. *Annual Review of Psychology*, 52, 197-221 [25 s.]

Winther-Lindqvist, D. (2014). Forhandling af sociale identiteter på tværs af klasserum. In O.M. Spaten (Ed.), *Unges identitet og selvopfattelse. Kvalitative og kvantitative studier - aktuel empirisk forskning* (pp. 179-210). Aalborg: Aalborg Universitetsforlag [25 s.]

Modulets samlede pensum

Grundbøger:

(kan købes/bestilles i Factum books: <http://factumbooks.dk> ; e-mail: aalborg@factumbooks.dk , Tlf. Aalborg: 89 37 35 85)

Ewen, R.B. (2014). *An introduction to theories of personality*. (7. udg.). Mahwah, New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates. [275 s.]

Spaten, O.M. (Ed.) (2014). *Unges identitet og selvopfattelse. Kvalitative og kvantitative studier - aktuel empirisk forskning*. Aalborg: Aalborg Universitetsforlag.

Tekster som den studerende downloader ('klikker sig til') via 'dybe link' og tekster som findes kompendiet (markeret med ☐):

Bandura, A. (2007). Reflections on an Agentic Theory of Human Behavior. *Tidsskrift for Norsk Psykologforening*, 44(8), 995-1004 [10 s.]

http://www.psykologtidsskriftet.no/index.php?seks_id=28833&a=2

Brewer, M.B., & Gardner, W. (1996). Who is this "we"? Levels of collective identity and self-representations. *Journal of Personality and Social Psychology*, 71(1), 83-93 [11 s.]

<http://zorac.aub.aau.dk/login?url=http://psycnet.apa.org/journals/psp/71/1/83.pdf>

☐ Bronfenbrenner, U. (1994). Ecological Models of Human Development. In T. Husen & T.N. Postlethwaite (Eds.), *International Encyclopaedia of Education*, 2nd ed., Vol 3. Oxford: Pergamon Press (pp. 1643-1647). [5 s.]

☐ Burr, V. (2015). What is social constructionism? In *Social constructionism*, 3rd ed. (pp. 1-30). London: Routledge [30 s.]

Buss, D. M. (2009). The great struggles of life: Darwin and the emergence of evolutionary psychology. *American Psychologist*, 64(2), 140-148 [8 s.]

<http://psycnet.apa.org.zorac.aub.aau.dk/fulltext/2009-01602-005.pdf>

Cushman, P. (1990). Why the Self is empty: Toward a historically situated psychology. *American Psychologist*, 45(5), 599-611 [13 s.]

<http://zorac.aub.aau.dk/login?url=http://psycnet.apa.org/journals/amp/45/5/599.pdf>

Daly, M. & Wilson, M.I. (1996). Violence against stepchildren. *Current Directions in Psychological Science*, 5(3), 77-81 [4 s.]

http://zorac.aub.aau.dk/login?url=http://www.jstor.org/stable/20182397?seq=1#page_scan_tab_contents

☐ Deurzen, E. van (1997). Worldviews, paradoxes and dialectics. (Chapter 13). In *Everyday mysteries*. (pp.131-144). London: Routledge [13 s.]

Ellis, A. (1991). How to fix the empty Self. *American Psychologist*, 46(5), 539-540 [1 s.]

<http://zorac.aub.aau.dk/login?url=http://psycnet.apa.org/journals/amp/46/5/539.pdf>

- Eysenck, H.J., Easting, G., & Eysenck, S.B.G. (1970). Personality Measurement in Children: A Dimensional Approach. *Journal of Special Education*, 4(3), 261-263 [2 s.]
<http://zorac.aub.aau.dk/login?url=http://sed.sagepub.com/content/4/3/261>
- ☐ Freud, S. (1933). Forelæsning 31: Den psykiske personligheds bestanddele. I *Nye forelæsninger til indføring i psykoanalysen*. (pp. 400-417). København: Hans Reitzels Forlag [18 s.]
- Kelly, G.A. (1977). Personal Construct Theory and the Psychotherapeutic Interview. *Cognitive Therapy and Research*, 1(4), 355-362 [8 s.].
<http://zorac.aub.aau.dk/login?url=http://link.springer.com/article/10.1007/BF01663999>
- Kozorovitskiy, Y., Hughes, M., Lee, K., & Gould, E. (2006). Fatherhood affects dendritic spines and vasopressin V1a receptors in the primate prefrontal cortex. *Nature Neuroscience*, 9(9), 1094-1095 [2 s.]
<http://www.nature.com.zorac.aub.aau.dk/neuro/journal/v9/n9/pdf/nn1753.pdf>
- Markus, H.R., & Kitayama, S. (1991). Culture and the self: Implications for cognition, emotion, and motivation. *Psychological Review*, 98(2), 224-253 [30 s.]
<http://psycnet.apa.org.zorac.aub.aau.dk/journals/rev/98/2/224.pdf>
- ☐ Maslow, A.H. (1968). Deficiency motivation and growth motivation. In *Toward a psychology of being* (pp. 25-49). New York: Van Nostrand [24 s.]
- ☐ McAdams, D.P. (2009). Chapter 1. Studying the person. In *The person. An introduction to the science of personality psychology* (5th ed., pp.2-26). Hoboken, NJ: John Wiley & Sons [25 s.]
- McAdams, D.P. (2001). The psychology of life stories. *Review of General Psychology*, 5(2), 100-122 [23 s.]
<http://www.sesp.northwestern.edu/docs/publications/430816076490a3ddfc3fe1.pdf>
- ☐ McCrae, R.R., & Costa, P.T. (2008). The Five-Factor Theory of Personality. In O.P. John, R.W. Robins, & L.A. Pervin (Eds.), *Handbook of Personality. Theory and Research*, 3rd ed. (pp. 159-181). New York: The Guilford Press [23 s.]
- Mischel, W. (2004). Toward an integrative science of the person. *Annual Review of Psychology*, 55, 1-22 [18 s.]
<http://www.annualreviews.org/doi/pdf/10.1146/annurev.psych.55.042902.130709>
- ☐ Outhwaite, W. (1997). *Habermas. En kritisk introduktion*, (Erkendelse og interesse, pp. 35-36). Hans Reitzels Forlag, København. [2 sider]
- Peele, S. & DeGrandpre, R. (1995). My Genes Made Me Do It. *Psychology Today*, 28(4), 50-68 [8 s.]
<https://www.psychologytoday.com/articles/199507/my-genes-made-me-do-it>
- Peterson, C., Seligman, M.E.P., Yurko, K.H., Martin, L.R., & Friedman, H.S. (1998). Catastrophizing and Untimely Death. *Psychological Science*, 9(2), 127-130 [4 s.]
<http://journals.sagepub.com.zorac.aub.aau.dk/doi/pdf/10.1111/1467-9280.00023>
- Rogers, C.R. (1995). What understanding and acceptance mean to me. *Journal of Humanistic Psychology*, 35(4), 7-22 [16 s.]
<http://journals.sagepub.com.zorac.aub.aau.dk/doi/pdf/10.1177/00221678950354002>

- Rotter, J.B. & Mulry, R.C. (1965). Internal versus external control of reinforcement and decision time. *Journal of Personality and Social Psychology*, 2(4), 598-604 [7 s.]
<http://psycnet.apa.org.zorac.aub.aau.dk/journals/psp/2/4/598.pdf>
- Rønn, C. (2006). *Almen videnskabsteori* (pp. 242-243 + 248-256.). København: Alinea [9 s.]
- Sandler, J., & Freud, A. (1981). Discussions in the Hampstead Index on "The Ego and the Mechanisms of Defense": IV. The Mechanisms of Defense. *Bulletin of the Anna Freud Centre, Hampstead Clinic*, 4(3), 151-156 [uddrag 5 sider]
- Skinner, B.F. (1990). Can psychology be a science of mind? *American Psychologist*, 45(11), 1206-1210 [5 s.] <http://psycnet.apa.org.zorac.aub.aau.dk/journals/amp/45/11/1206.pdf>
- Spaten, O.M. (2015). *Making one self*. In O.M. Spaten, *Børns identitet og selvopfattelse* (pp. 4-38). Aalborg: Forlaget CHREB [34 s.]
- Spaten, O.M. (2010). Når vi snakker med børn - om selvværd, ros og ris (pp. 4-25). In *Når forældre og professionelle snakker med børn*. Aalborg: Forlaget CHREB [22 s.]
- Spaten, O.M. (2009). *Adfærd og tanker i et integreret terapeutisk forløb – en oversigt*. Upubliceret skema til psykologistuderende. AAU [1 s.]
- Thomsen, A.S. (2006). *Identity Control Theory - en samling af otte artikler af Peter J. Burke*. Aalborg: Aalborg Universitet, Institut for Kommunikation, Klinisk organisations- og arbejdspsykologi (KOAP) [52 s.]
http://www.koap.aau.dk/KOAP_Dokumenter/Ane_Burke%20ICT_netversion_2006-09-26_02.25.12.pdf
- Yalom, I.D. (1980). *Introduction to Existential Psychotherapy*. (Chapter 1), 3–26. New York: Basic Books [23s.]
- Zuckerman, M., & Glicksohn, J. (2016). Hans Eysenck's personality model and the constructs of sensation seeking and impulsivity. *Personality and Individual Differences*, 103, 48-52 [4 s.]
https://ac-els-cdn-com.zorac.aub.aau.dk/S0191886916302562/1-s2.0-S0191886916302562-main.pdf?_tid=d0f3ccd6-b335-4c70-b7d2-c03762d66ac0&acdnat=1520765933_09605cbf9f0a0a4ef8f422cbfd56c2cc
- Watson, J.B. & Rayner, R. (1920). Conditioned Emotional Reactions. *Journal of Experimental Psychology*, 3(1), 1-14 [14 s.] <http://psycnet.apa.org.zorac.aub.aau.dk/journals/amp/55/3/313.pdf>

I alt ca. 1000 sider

Supplerende litteratur

- Funder, D.C. (2001). Personality. *Annual Review of Psychology*, 52, 197-221 [25 s.]
<http://zorac.aub.aau.dk/login?url=http://search.proquest.com/docview/205845182?OpenUrlRefId=info:xri/sid:primo&accountid=8144>
- Reiss, S. & Havercamp, S.M. (2005). Motivation in Developmental Context: A New Method for Studying Self-Actualization. *Journal of Humanistic Psychology*, 45(1), 41-53 [13 s.]
<http://journals.sagepub.com.zorac.aub.aau.dk/doi/pdf/10.1177/0022167804269133>

Antal forelæsningshold: 1
Antal seminargange: 0
Deltagerforudsætninger: Den studerende er optaget på sidefag i psykologi ved Aalborg Universitet
Eksamen: Prøven er en intern skriftlig ugeprøve med karakter efter 7-trins-skalaen.

Sundhedspsykologi

Sundhedspsykologi, BA-sidefag PSYK F19 (F19-29519)

10 ECTS

Placering

Forårssemester 2019

6. semester

Modulansvarlig: Mette Kold (mkoj@hum.aau.dk)

Undervisere:

Mette Kold, Chalotte Glintborg, Kristine Kahr Nilsson, Patrick Karl Bender, Mette Jensine Ingerslev Nede-gaard, Josephine Dilling Linneberg

Type og sprog

BA-sidefag

Mål

Når modulet er afsluttet, skal den studerende kunne demonstrere:

Viden om og forståelse af

- centrale og klassiske teorier om sundhedspsykologisk teori og metode
- videnskabelige sundhedspsykologiske begreber vedrørende sundhed i videnskabshistorisk belysning
- forholdet mellem teori og empiri inden for sundhedspsykologi
- hvordan interaktionen mellem somatiske, fysiologiske, psykiske, kontekstuelle og kulturelle faktorer har betydning for manifestationen af symptomer, behandling, sundhedsfremme og forebyggelse.

Færdigheder i

- at identificere og anvende centrale temaer og teorier inden for det sundhedspsykologiske område
- at redegøre for og formidle sundhedspsykologiske problemstillinger
- at vurdere relevante tilgange til forståelse af, undersøgelse af og intervention i forhold til sundhedspsy-

kologiske problemstillinger

- at vurdere sundhedspsykologiske dilemmaer og etiske problemstillinger.

Kompetencer til

- at anvende ovenstående viden og færdigheder til at undersøge og diskutere sundhedspsykologiske problemstillinger, fænomener og forklaringsmodeller, ved brug af relevant teori, empiri og metode på en selvstændig, velargumenteret, nuanceret og kritisk måde
- at håndtere teori og empiri i kritisk diskussion af sundhedspsykologiske problemstillinger, forklaringsmodeller, fænomener og centrale temaer
- at knytte viden om sundhedspsykologi til praktiske, konkrete og dagligdags problemstillinger
- selvstændigt at kunne tage ansvar for egen faglig udvikling.

Fagindhold

Modulet består af 12 undervisningsdage á 4 timer, i alt 48 timer. Hver kursusdag består af 2 timers forelæsning og 2 timers seminar- og/eller øvelser. Der sættes fokus på:

- Sundhedspsykologiens genstandsområde.
- Psykologiske mistrivselstemaer som angst, depression og stress i sundhedspsykologisk belysning.
- Sundhedspsykologiens behandlingsmuligheder i forhold til forskellige typer kronisk sygdom og alderssvækkelse.
- Komplekse symptom- og sygdomsbilleder og sundhedspsykologisk behandling af disse.
- At være pårørende til en symptom- eller sygdomsramt, herunder sorg og reaktioner på tab og traumer.
- Hvordan mindfulness og compassion i stadig stigende grad bruges i (sundheds)psykologien, både til sygdomsramte og til deres pårørende.
- Betydningen af underviserens / terapeutens / den sundhedsprofessionelles egen fysiske og mentale trivsel og rolle.
- Historisk / kritisk perspektivering af sundhedspsykologien.
- Opsummering, overblik og kravene til eksamen.

Omfang og forventet arbejdsindsats

10 ECTS svarer til 270 timers arbejdsindsats, og disse forventes fordelt på følgende måde:

Aktivitet	Timer
12 forelæsninger á 2 timer	24
12 seminar- og øvelsesgange á 2 timer	24
Læsning og forberedelse	185
Eksamen	37

NB: lektioner tælles som timer.

Antal forelæsninger: 12 x 2 timer				
Antal forelæsningshold: 1				
Antal seminar- og øvelseshold: 12 x 2 timer				
Antal seminarhold: 1				
Deltagere				
Nr.	Varighed	Tema/Emne	Forelæser & Seminar- og øvelsesansvarlig	Litteratur
1.	4x45 min.	Sundhed, sygdom og funktionsnedsættelse	Mette Kold	Taylor (2018), Friis-Hasché (2013), Zachariae (2013), Goleman & Davidson (2017), Prætorius (2018), Farb et al. (2015).
2	4x45 min.	Angst, depression og stress generelt set	Mette Kold	Netterstrøm (2008), Nielsen, Hougaard & Rosenberg (2002), Elsass (2018), Moffitt et al. (2011).
3	4x45 min	Angst, depression og stress blandt unge	Patrick Karl Bender	Bender (2018), Bender, Plante & Gentile (2018), Kuss, Griffiths, & Pontes (2017), Markey & Ferguson (2017).
4	4x45 min.	Rehabiliteringspsykologiens relevans og vækst	Chalotte Glintborg	Glintborg (2018), Glintborg & Larsen (2018), Marks (2018), Kazdin (2007).
5	4x45 min.	Kropsidealiser og spiseforstyrrelser – en sociokulturel forståelse af sammenhængen mellem normer og patologi	Josephine Dilling Linneberg	Brinkman (2010), Halsnæs Kommune (2014), Jespersen & Møller (2010), Lunn (2010), Moussally et al. (2016), Matheson, King & Everett (2012).
6.	4 x 45	Kroniske smerter og håndtering heraf	Mette Kold	Hansen & Kold (2018), Kold, Hansen, Vedsted-Hansen, & Forman (2012), Veehof, Trompetter, Bohlmeijer & Schreurs (2016); Öst (2014), Eccleston (2015).

7	4x45 min.	Funktionelle lidelser	Mette Kold	Archer (2016), Kallesøe et al. (2016), Herbert & Pollatos (2012), Vase, Skyt & Hall (2016), Petersen et al. (2014).
8	4x45 min.	Stigmatisering af psykiske lidelser	Kristine Kahr Nilsson	Hinshaw & Stier (2008), Kvaale, Haslam & Gottdiener (2013), Nilsson, Kugathasan & Straarup (2016), Schomerus et al. (2012).
9	4x45 min	Mindfulness og compassion i sundhedspsykologien	Mette Kold	Kold & Hansen (2018), Segal, Williams & Teasdale (2013), Shapiro & Carlson (2017), Nhat Hanh (2016), Jacob (2016).
10	4x45 min.	Kommunikation i sundhedssystemet	Mette Jensine Ingerslev Nedergaard	Carlsson (2013), Elwyn et al. (2012), Friis-Hasché & Witt (2013), Nedergaard (2018), Nedergaard & Jensen (2018), Weinman, Wade & Frostholm (2013).
11	4x45 min.	Den professionelle i det sundhedspsykologiske arbejde. Andre vinkler og rammer	Mette Kold	Shapiro & Carlsson (2017), Terjestam, Bengtsson & Hansson (2016), Hansen (2018), Dobud (2016).
12	4x45 min.	Et historisk og kritisk blik på sundhedspsykologien. Afslutning af forløb	Mette Kold	Stam, Murray & Lubek (2018), Taylor (2018).

Modulaktiviteter

Al undervisning foregår på Aalborg Universitet, Kroghstræde 3, 9220 Aalborg.
Det kan ikke forventes at samtlige tekster gennemgås ved forelæsningserne.

1. Sundhed, sygdom og funktionsnedsættelse

4 timer v/ Mette Kold

Der gives en introduktion til sundhedspsykologien – fagets genstandsområde og historie internationalt og i Danmark. Desuden vil basale begreber og sygdoms- og sundhedsmodeller blive gennemgået og sat i relation til faget.

Pensum:

Taylor, S.E. (2018). *Health psychology* (Tenth edition), s. 14-36. New York, NY: McGraw-Hill Education.

Kap. 2. The systems of the body. [22 s]

Friis-Hasché, E. (2013). *1. Sundhed, sygdom og funktion*, s. 25-45. I: Friis-Hasché, E., Frostholm, L. & Schröder, A. *Klinisk sundhedspsykologi*. Kbh.: Munksgaard. [21 s]

Zachariae, B. (2013). *5. Hjerne, psyke og immunsystem*, s. 103-122. I: Friis-Hasché, E., Frostholm, L. & Schröder, A. *Klinisk sundhedspsykologi*. Munksgaard. [20 s]

Goleman, D. & Davidson, R.J. (2017). *Altered traits: science reveals how meditation changes your mind, brain, and body*, s. 101-122 & s. 165-190. New York: Avery.

Kap. 6. Primed for love & Kap. 9. Mind, Body & Genome. [48 s]

Prætorius, N.U. (2018). *Opgør med konkurrencestatens negative menneskesyn*. I: Wold, M., & Wold, M.. *Tag etikken tilbage: markedstænkningen og dens konsekvenser*. Jensen & Dalgaard. [15 s]

Farb, N., Daubenmier, J., Price, C. J., Gard, T., Kerr, C., Dunn, B. D., ... Mehling, W. E. (2015). Interoception, contemplative practice, and health. *Frontiers in Psychology*, 6. [25 s]

2. Angst, depression og stress generelt set

4 timer v/ Mette Kold

Angst, depressivitet og stress er steget drastisk det seneste tiår i DK. Det giver nedsat livskvalitet og social funktionsevne. Forelæsningsen anskuer både det rent kliniske symptombillede og kommer med et mere social-antropologisk bud på epidemiens årsag.

Pensum:

Netterstrøm, B. (2013). 6. *Stress*, s. 123-138. I: Friis-Hasché, E., Frostholm, L. & Schröder, A. *Klinisk sundhedspsykologi*. Kbh.: Munksgaard. [16 s]

Rosenberg, R. (2013). 7. *Angst og depression*, s. 139-158. I: Friis-Hasché, E., Frostholm, L. & Schröder, A. *Klinisk sundhedspsykologi*. Kbh.: Munksgaard. [20 s]

Elsass, P. (2018). *Kunsten at være bange. Om frygt og helte*, s. 179-229. Kbh.: Gyldendal. [50 s]

Moffitt, T. E., Arseneault, L., Belsky, D., Dickson, N., Hancox, R. J., Harrington, H., ... Caspi, A. (2011). A gradient of childhood self-control predicts health, wealth, and public safety. *Proceedings of the National Academy of Sciences*, 108(7), 2693–2698. [6 s]

3. Angst, depression og stress blandt unge

4 timer v/ Patrick Karl Bender

Der er en stigende bevågenhed på børn og unges mistrivsel. Problemet belyses fra forskellige perspektiver. Under temaet 'Gaming og mediebrug: Effekter og sundhedsmæssige konsekvenser', ser vi på, hvordan vi tilgår digitale spil og andre medier, og hvordan brugen af disse påvirker os. Er det godt for os at bruge digitale medier? Er det dårligt? Hvad er de sundhedsmæssige konsekvenser af digitalt mediebrug?

Pensum:

Bender, P. K. (2018). Problematisk gaming og angst. *Paedagogisk Psykologisk Tidsskrift*, 55(1), 101-111. [11 s]

Bender, P. K., Plante, C., & Gentile, D. A. (2018). The effects of violent media content on aggression. *Current opinion in psychology*, 19, 104-108. [5 s]

Kuss, D. J., Griffiths, M. D., & Pontes, H. M. (2017). Chaos and confusion in DSM-5 diagnosis of Internet Gaming Disorder: Issues, concerns, and recommendations for clarity in the field. *Journal of Behavioral Addictions*, 6(2), 103–109. [7 s]

Markey, P. M., & Ferguson, C. J. (2017). Internet Gaming Addiction: Disorder or Moral Panic? *American Journal of Psychiatry*, 174(3), 195–196. [2 s]

4. Rehabiliteringspsykologiens relevans og vækst

4 timer kl. 8-12 v/ Chalotte Glinthorg

Når et menneske rammes af alvorlig sygdom, bør der ikke kun være fokus på de somatiske symptomer og følger, men også de psykologiske konsekvenser, det har at blive ramt af svær sygdom. At skulle forson sig med varigt nedsatte funktioner kan afstedkomme psykologiske reaktioner som depression, nedsat livskvalitet mm. Også de pårørende bliver potentielt hårdt ramte. Rehabiliteringspsykologien byder på helhedsorienterede forholdemåder i støtten til syge og pårørende.

Pensum:

Glintborg, C. (2018). 1. *Introduktion til rehabiliteringspsykologi*, s. 13-18. I C. Glintborg (Red.), Rehabiliteringspsykologi – en introduktion i teori og praksis. Aarhus Universitetsforlag. [6 s]

Glintborg, C. & Larsen, K. (2018). 3. *Fra sygdom til sundhed – resiliensmodellen*, 35-46. I C. Glintborg (Red.), Rehabiliteringspsykologi – en introduktion i teori og praksis. Aarhus Universitetsforlag. [12 s]

Marks, D. F. (2018). IAPT under the microscope. *Journal of Health Psychology*, 23(9), 1131–1135. [5 s]

Kazdin, A.E. (2007). Mediators and Mechanisms of Change in Psychotherapy Research. *Annual Review of Clinical Psychology*, 3(1), 1–27. [27 s]

5. Kropsidealer og spiseforstyrrelser – en sociokulturel forståelse af sammenhængen mellem normer og patologi

4 timer kl. 12-16 v/ Josephine Dilling Linneberg

Forelæsningsen tager udgangspunkt i en kort diakron analyse af fænomenet kropsidealer og spiseforstyrrelser i en tværkulturel kontekst med rødder i Vestlig kulturhistorie samt empiriske eksempler fra Danmark, Sydafrika og Brasilien på sammenhængen mellem fordomme om forskellige kropstyper og forekomsten af risikoadfærd ifm. spiseforstyrrelser. Der vil blive lagt vægt på forskellene mellem klinisk patologi (eksempelvis anorexia nervosa) og subkliniske fænomener (den kollektive slanke-kur-kultur). Den teoretiske vinkel vil være kulturpsykologisk med inspiration fra sociologien for at sætte perspektivet om individuel psykopatologi i relation til samfundsstrømninger, såsom præstationskulturen og det fedmefremmende samfund.

Pensum:

Brinkmann, S. (2010). 1. *Patologiseringstesen: Diagnoser og patologier før og nu*. I: Brinkmann, S. (ed). Det Diagnosticerede Liv. Klim. [17 s]

Halsnæs Kommune (2014). *Analyse af overvægtsproblematikken og overvægtsrelateret livsstil i Halsnæs Kommune*, s. 1-28. [28 s]

Jespersen, M. R., & Møller, V. (2010). 10. *Det sygeliggjorte fedt*. I: Brinkmann, S. (ed). Det Diagnosticerede Liv. Klim. [20 s]

Lunn, S. (2010b). Teorier om årsager til spiseforstyrrelser. I: Lunn, S., Rokkedal, K. & Rosenbaum, B. (red), *Frås og faste: Spiseforstyrrelser I klinisk og kulturel belysning* (s. 15-63). Viborg: Dansk Psykologisk Forlag A/S. Del 1, Introduktion, kap. 1-4. [48 s]

Moussally, J. M., Grynberg, D., Goffinet, S., Simon, Y., & Van der Linden, M. (2016). Novel Assessment of Own and Ideal Body Perception Among Women: Validation of the Computer-Generated Figure Rating Scale. *Cognitive Therapy and Research*, 41(4), 632-644. [12 s]

Matheson, E. M., King, D. E., & Everett, C. J. (2012). Healthy lifestyle habits and mortality in overweight and obese individuals. *The Journal of the American Board of Family Medicine*, 25(1), 9-15. [6 s]

6. Kroniske smerter og håndtering heraf

4 timer v/ Mette Kold

Mange forskellige sygdomme medfører mere eller mindre invaliderende og tilbagevendende eller kroniske smerter. Sundhedspsykologen arbejder helhedsorienteret med at understøtte stadig mere velfungerende hånd-

teringsstrategier. Forelæsningen gennemgår hvad og hvordan der arbejdes hermed på smertecentre i DK.

Pensum:

Hansen, K.E. & Kold, M. (2018). 14. *Rehabiliteringspsykologisk behandling af kroniske smerter*, s. 239-262. I C. Glintborg (Red.), *Rehabiliteringspsykologi – en introduktion i teori og praksis*. Aarhus Universitetsforlag. [24 s]

Kold, M., Hansen, T., Vedsted-Hansen, H., & Forman, A. (2012). Mindfulness-based psychological intervention for coping with pain in endometriosis. *Nordic Psychology*, 64(1), 2–16. [14 s]

Veehof, M. M., Trompetter, H. R., Bohlmeijer, E. T., & Schreurs, K. M. G. (2016). Acceptance- and mindfulness-based interventions for the treatment of chronic pain: a meta-analytic review. *Cognitive Behaviour Therapy*, 45(1), 5–31. [26 s]

Öst, L.-G. (2014). The efficacy of Acceptance and Commitment Therapy: An updated systematic review and meta-analysis. *Behaviour Research and Therapy*, 61, 105–121. [16 s]

Eccleston, C. (2015). 5. Breathing, *Embodied: The psychology of physical sensation*. Oxford University Press. [44 s]

7. Funktionelle lidelser

4 timer, kl. kl. 8-12 v/ Mette Kold

Komplekse symptom- og sygdomsbilleder fylder stadig mere. I 20-50% af alle lægekonsultationer, afhængig af det lægelige speciale, konfronteres lægen med somatiske symptomer, som ikke skyldes somatisk sygdom, og hvor en ren biomedicinsk tilgang derfor kommer til kort. 6% har en funktionel lidelse, der påvirker deres livskvalitet væsentligt. En funktionel lidelse er en samlebetegnelse for en gruppe af sygdomme, hvor man er belastet af eller bekymret over fysiske symptomer, som gør det svært at fungere i dagligdagen, og hvor symptomerne ikke kan tilskrives en anden kendt og veldefineret diagnose. Man kan forstå en funktionel lidelse som en tilstand, hvor hjernen og kroppen er overbelastet og ikke fungerer normalt. Gennem de seneste år er der blevet forsket intensivt i årsager og behandling af funktionelle lidelser. Forskningen viser blandt andet, at nogle patienter kan blive raske, og en stor del kan få en betydelig forbedret livskvalitet. Forelæsningen gennemgår systematisk dele af forskningen og behandlingen, som den foregår i DK.

Pensum:

Archer, T. (2016). Physical Exercise and its Impact on Psychology. *Clinical and Experimental Psychology*, 02(02). [3 s]

Kallesøe, K. H., Schröder, A., Wicksell, R. K., Fink, P., Ørnbøl, E., & Rask, C. U. (2016). Comparing group-based acceptance and commitment therapy (ACT) with enhanced usual care for adolescents with functional somatic syndromes: a study protocol for a randomized trial. *BMJ Open*, 6(9), e012743. [10 s]

Herbert, B.M. & Pollatos, O. (2012). The Body in the Mind: On the Relationship Between Interoception and Embodiment. *Topics in Cognitive Science*, 4(4), 692–704. [13 s]

Vase, L., Skyt, I., & Hall, K. T. (2016). Placebo, nocebo, and neuropathic pain: *PAIN*, 157, S98–S105. [7 s]

Petersen, G. L., Finnerup, N. B., Colloca, L., Amanzio, M., Price, D. D., Jensen, T. S., & Vase, L. (2014). The magnitude of nocebo effects in pain: A meta-analysis: *Pain*, 155(8), 1426–1434. [13 s]

8. Stigmatisering af psykiske lidelser

4 timer, kl. 12.30-16 v/ Kristine Kahr Nilsson

Til trods for en øget viden om psykiske lidelser i den generelle befolkning, er stigmatisering af psykiske lidelser

ikke aftaget, men derimod på nogle parametre øget. Denne forelæsning diskuterer forskellige teorier om årsager til stigmatisering samt hvilke konsekvenser stigmatisering har for berørte individer og for samfundet.

Pensum:

Hinshaw S, & Stier A. (2008). Stigma as related to mental disorders. *Annual Review of Clinical Psychology*, 4:367–393. [27 s]

Kvaale, E.P., Haslam, N., Gottdiener, W.H., 2013. The “side effects” of medicalization: A meta-analytic review of how biogenetic explanations affect stigma. *Clinical Psychology Review*, 33,782–794. [13 s]

Nilsson, K.K., Kugathasan, P., & Straarup, K.N. (2016). Characteristic, Correlates and Outcomes of Perceived Stigmatization in Bipolar Disorder Patients. *Journal of Affective Disorders*, 194; 196-201. [6 s]

Schomerus, G., Schwahn, C., Holzinger, A., Corrigan, P. W., Grabe, H. J., Carta, M. G., et al. (2012). Evolution of public attitudes about mental illness: A systematic review and meta-analysis. *Acta Psychiatrica Scandinavica*, 125, 440-452. [13 s]

9. Mindfulness og compassion i sundhedspsykologien

4 timer kl. 8-12 v/ Mette Kold

Mindfulness og compassion bruges i stadig stigende grad i (sundheds)psykologien, både i forhold til sygdomsramte og deres pårørende. De mest anvendte retninger og deres anvendelsesområder inden for psykologien gennemgås kort. Der zoomes ind på retningen Mindfulness Based Cognitive Therapy (MBCT), som især bruges i forhold til at forebygge tilbagefald af svær depression. MBCT har også dannet udgangspunkt for forløb til gruppebaserede kræfthåndteringsforløb.

Pensum:

Kold, M. & Hansen, K.E. (2018). 7. *Mindfulness*, s. 89-114 | C. Glintborg (Red.), Rehabiliteringspsykologi – en introduktion i teori og praksis. Aarhus Universitetsforlag. [26 s]

Segal, Z.V., Williams, J.M.G. og Teasdale, J.D. (2013). *Mindfulness-based cognitive therapy for depression* (2nd ed), s. 11-60. New York: Guilford Press. Kap. 1. Depression casts a long shadow. Kap. 2. Why do people that have recovered from depression relapse?. Kap. 3. Developing mindfulness-based cognitive therapy. [50 s]

Shapiro & Carlson (2017). *The art and science of mindfulness: Integrating mindfulness into psychology and the helping professions*, s. 81-97. Washington: American Psychological Association. Kap. 6. Mindfulness-based interventions for medical populations. [17 s]

Nhat Hanh, T. Stilhed. (2016). *Stilhedens kraft i en støjende verden*, side 44-84. Kbh.: Dansk Psykologisk Forlag. Kap. 2. Kanal NonStop Tanker. Kap. 3. Tordnende stilhed. [40 s]

Jacob, J. A. (2016). As Opioid Prescribing Guidelines Tighten, Mindfulness Meditation Holds Promise for Pain Relief. *JAMA*, 315(22), 2385. [3 s]

10. Kommunikation i sundhedssystemet

4 timer, kl. 12.30-16 v/ Mette Jensine Ingerslev Nedergaard

Forelæsningen retter fokus på kommunikation mellem læge / terapeut og patienter / klienter og deres pårørende. Det vilkår, at det er et asymmetrisk kommunikationsforhold, vil blive behandlet særligt indgående.

Pensum:

Carlsson, P. (2013). 13. *Kommunikation*. In Friis-Hasché, E., Frostholm, L. and Schröder, A. (Eds.). *Klinisk sundhedspsykologi*. København, DK: Munksgaard. (pp.261-278). [18 s]

Elwyn, G., Frosch, D., Thomson, R., Joseph-Williams, N., Lloyd, A., ... Barry, M. (2012). Shared Decision Making: A Model for Clinical Practice. *Journal of General Internal Medicine*. Vol. 27(10), pp.1361-1367. [7 s]

Friis-Hasché, E. and Witt, K. (2013). 12. *Behandleren*. In Friis-Hasché, E., Frostholm, L. and Schröder, A. (Eds.). *Klinisk sundhedspsykologi*. København, DK: Munksgaard. (pp.237-259). [23 s]

Nedergaard, J. (2018). Role Differences in Healthcare: Overcoming Borders through Semiotic Skin is the Basis for Communication. *Integrative Psychological and Behavioural Science*. New York, US: Springer. (pp.1-15). [15 s]

Nedergaard, J. and Jensen, E. S. (2018). *Communicative partnership between more than two: When a child becomes a patient*. In: De Luca Picione, R., Nedergaard, J., Freda, M. F. & Salvatore, S. (Eds.). *Idiographic approach to Health*. Charlotte, NC: Information Age Publishing. Chapter 8. (in press). [12 s]

Weinman, J., Wade, D., Frostholm, L. (2013). 11. *Patienten*. In Friis-Hasché, E., Frostholm, L. and Schröder, A. (Eds.). *Klinisk sundhedspsykologi*. København, DK: Munksgaard. (pp.219-235). [17 s]

11. Den professionelle i det sundhedspsykologiske arbejde. Andre vinkler og rammer.

4 timer, kl. 8-12 v/ Mette Kold

I terapiforskningen har man konstateret, at kvaliteten af relationen samt terapeutens nærvær er væsentlige udslagsgivende faktorer for effekt. Placeboforskningen understøtter betydningen og vigtigheden af de menneskelige møder. Deltageren på modulet får nu lejlighed til at sætte fokus på sin egen professionelle rolle og udviklingen af denne.

Pensum:

Shapiro & Carlson (2017). *The art and science of mindfulness: Integrating mindfulness into psychology and the helping professions*, s. 21-36. Washington: American Psychological Association. Kap. 2. The mindful therapist. [15 s]

Terjestam, Bengtsson, & Jansson (2016). Cultivating awareness at school. Effects on effortful control, peer relations and well-being at school in grades 5, 7, and 8. *School Psychology International*, 37(5), 456-469. [13 s]

Hansen, T. (2018). 10. *Dyreassisteret rehabilitering*, s. 153-174. I: I C. Glintborg (Red.), *Rehabiliteringspsykologi – en introduktion i teori og praksis*. Aarhus Universitetsforlag. [20 s]

Dobud, W. (2016). Exploring adventure therapy as an early intervention for struggling adolescents. *Journal of Outdoor and Environmental Education; Milton* Vol. 19, Iss. 1, (Apr 2016): 33-41. [9 s]

12. Et historisk og kritisk vue på sundhedspsykologien. Afslutning af forløbet.

4 timer kl. 12.30-16 v/ Mette Kold

Sundhedspsykologien har oplevet skiftende bølger af popularitet, internationalt som nationalt gennem ca. fem årtier. Kritik af og forsvar for retningens beståen også i fremtiden, fremføres. Forelæsningen slutter med en tour de force ud over modulets struktur, formål og indhold.

Pensum:

Stam, H. J., Murray, M., & Lubek, I. (2018). Health psychology in autobiography: Three Canadian critical narratives. *Journal of Health Psychology, 23*(3), 506–523. [18 s]

Taylor, S.E. (2018). *Health psychology* (Tenth edition), s. 312-327. New York, NY: McGraw-Hill Education. [16 s]

Eksamen

En ekstern skriftlig prøve i **Sundhedspsykologi** (Health Psychology).

Prøven er en bunden 7-dages opgave, hvor den studerende på baggrund af en stillet opgaveformulering skal besvare et eller flere spørgsmål inden for fagområdet.

Pensumramme: 1000 standardsider ikke for snævert afgrænset obligatorisk litteratur.

Sidetæl: 7-10 sider.

Bedømmelsesform: Ved bedømmelsen gives karakter efter 7-trinsskalaen. Besvarelsen bedømmes af eksaminator.

Prøvens omfang: 10 ECTS-point.

Prøven skal demonstrere, at modulets mål er indfrie.

Samlet pensumliste

I alt 993 sider

Bøger der kan købes i FACTUM:

Glintborg, C. (2018). *Rehabiliteringspsykologi: en introduktion i teori og praksis*. Aarhus: Aarhus Universitetsforlag. Bogen er på ialt 309 sider. Herfra kap. 1 (s. 13-18), 3 (s. 35-46), 7 (s. 89-114), 10 (s. 153-174), 14 (s. 239-262). [88 s]

Friis-Hasché, E., Frostholt, L., & Schröder, A. (2013). *Klinisk sundhedspsykologi*. Kbh.: Munksgaard. Herfra kap. 1 (s. 25-45), 5 (s. 103-122), 6 (s. 123-138), 7 (s. 139-158), 11 (s. 219-235), 12 (s. 237-259), 13 (s. 261-278), [137 s]

I øvrigt:

- Archer, T. (2016). Physical Exercise and its Impact on Psychology. *Clinical and Experimental Psychology*, 02(02). <https://doi.org/10.4172/2471-2701.1000e104> [3 s]
- Bender, P. K. (2018). Problematisk gaming og angst. *Paedagogisk Psykologisk Tidsskrift*, 55(1), 101-111. [11 s]
- Bender, P. K., Plante, C., & Gentile, D. A. (2018). The effects of violent media content on aggression. *Current Opinion in Psychology*, 19, 104–108. <https://doi.org/10.1016/j.copsyc.2017.04.003> [5 s]
- Brinkmann, S. (2010). *Det diagnosticerede liv: sygdom uden grænser*. Århus: Klim. Herfra kap. 1 (17 sider) & kap.10 (20 sider). [37 s]
- De Luca Picione, R., Nedergaard, J., Freda, M. F. & Salvatore, S. (eds.). *Idiographic approach to Health*. Charlotte, NC: Information Age Publishing. (in press). Herfra Nedergaard, J. & Jensen, E.S., kap. 8 [12 s]
- Dobud, W. (2016). Exploring adventure therapy as an early intervention for struggling adolescents. *Journal of Outdoor and Environmental Education*, 19(1), 33–41. <https://doi.org/10.1007/BF03400985> [9 s]
- Eccleston, C. (2015). *Embodied: The psychology of physical sensation*. Oxford University Press. Herfra kap. 5. <https://doi.org/10.1093/acprof:oso/9780198727903.001.0001> [44 s]
- Elsass, P. (2018). *Kunsten at være bange: om frygt og helte*. Copenhagen: Gyldendal. Herfra s. 179-229. [50 s]
- Elwyn, G., Frosch, D., Thomson, R., Joseph-Williams, N., Lloyd, A., Kinnersley, P., ... Barry, M. (2012). Shared decision making: a model for clinical practice. *Journal of General Internal Medicine*, 27(10), 1361–1367. <https://doi.org/10.1007/s11606-012-2077-6> [7 s]
- Farb, N., Daubenmier, J., Price, C. J., Gard, T., Kerr, C., Dunn, B. D., ... Mehling, W. E. (2015). Interoception, contemplative practice, and health. *Frontiers in Psychology*, 6. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2015.00763> [25 s]
- Lunn, S., Rokkedal, K. & Rosenbaum, B. (red) (2013). *Frå s og faste: Spiseforstyrrelser I klinisk og kulturel behandling* (s. 15-63). Viborg: Dansk Psykologisk Forlag A/S. [48 s]
- Goleman, D., & Davidson, R. J. (2017). *Altered traits: science reveals how meditation changes your mind, brain, and body*. New York: Avery. Herfra kap. 6 (s. 101-122) & 9 (s. 165-190). [48 s]
- Halsnæs Kommune (2014). *Analyse af overvægtproblematikken og overvægtsrelateret livsstil i Halsnæs Kommune*, s. 1-28. [28 s]
- Herbert, B. M., & Pollatos, O. (2012). The Body in the Mind: On the Relationship Between Interoception and Embodiment. *Topics in Cognitive Science*, 4(4), 692–704. <https://doi.org/10.1111/j.1756-8765.2012.01189.x> [13 s]
- Hinshaw, S. P., & Stier, A. (2008). Stigma as Related to Mental Disorders. *Annual Review of Clinical Psychology*, 4(1), 367–393. <https://doi.org/10.1146/annurev.clinpsy.4.022007.141245> [27 s]
- Jacob, J. A. (2016). As Opioid Prescribing Guidelines Tighten, Mindfulness Meditation Holds Promise for Pain Relief. *JAMA*, 315(22), 2385. <https://doi.org/10.1001/jama.2016.4875> [3 s]
- Kallesøe, K. H., Schröder, A., Wicksell, R. K., Fink, P., Ørnbøl, E., & Rask, C. U. (2016). Comparing group-based acceptance and commitment therapy (ACT) with enhanced usual care for adolescents with functional somatic syndromes: a study protocol for a randomized trial. *BMJ Open*, 6(9), e012743.

<https://doi.org/10.1136/bmjopen-2016-012743> [10 s]

- Kazdin, A. E. (2007). Mediators and Mechanisms of Change in Psychotherapy Research. *Annual Review of Clinical Psychology*, 3(1), 1–27. <https://doi.org/10.1146/annurev.clinpsy.3.022806.091432> [27 s]
- Kold, M., Hansen, T., Vedsted-Hansen, H., & Forman, A. (2012). Mindfulness-based psychological intervention for coping with pain in endometriosis. *Nordic Psychology*, 64(1), 2–16. <https://doi.org/10.1080/19012276.2012.693727> [14 s]
- Kuss, D. J., Griffiths, M. D., & Pontes, H. M. (2017). Chaos and confusion in DSM-5 diagnosis of Internet Gaming Disorder: Issues, concerns, and recommendations for clarity in the field. *Journal of Behavioral Addictions*, 6(2), 103–109. <https://doi.org/10.1556/2006.5.2016.062> [7 s]
- Kvaale, E. P., Haslam, N., & Gottdiener, W. H. (2013). The ‘side effects’ of medicalization: A meta-analytic review of how biogenetic explanations affect stigma. *Clinical Psychology Review*, 33(6), 782–794. <https://doi.org/10.1016/j.cpr.2013.06.002> [13 s]
- Markey, P. M., & Ferguson, C. J. (2017). Internet Gaming Addiction: Disorder or Moral Panic? *American Journal of Psychiatry*, 174(3), 195–196. <https://doi.org/10.1176/appi.ajp.2016.16121341> [2 s]
- Marks, D. F. (2018). IAPT under the microscope. *Journal of Health Psychology*, 23(9), 1131–1135. <https://doi.org/10.1177/1359105318781872> [5 s]
- Matheson, E. M., King, D. E., & Everett, C. J. (2012). Healthy Lifestyle Habits and Mortality in Overweight and Obese Individuals. *The Journal of the American Board of Family Medicine*, 25(1), 9–15. <https://doi.org/10.3122/jabfm.2012.01.110164> [6 s]
- Moffitt, T. E., Arseneault, L., Belsky, D., Dickson, N., Hancox, R. J., Harrington, H., ... Caspi, A. (2011). A gradient of childhood self-control predicts health, wealth, and public safety. *Proceedings of the National Academy of Sciences*, 108(7), 2693–2698. <https://doi.org/10.1073/pnas.1010076108> [6 s]
- Moussally, J. M., Grynberg, D., Goffinet, S., Simon, Y., & Van der Linden, M. (2017). Novel Assessment of Own and Ideal Body Perception Among Women: Validation of the Computer-Generated Figure Rating Scale. *Cognitive Therapy and Research*, 41(4), 632–644. <https://doi.org/10.1007/s10608-016-9827-4> [13 s]
- Nedergaard, J. I. (2018). Role Differences in Healthcare: Overcoming Borders through Semiotic Skin is the Basis for Communication. *Integrative Psychological and Behavioral Science*. <https://doi.org/10.1007/s12124-018-9458-2> [15 s]
- Nhât Hanh. (2016). *Stilhed: stilhedens kraft i en støjende verden*. Kbh.: Dansk Psykologisk Forlag. Kap. 2. Kanal NonStop Tanker. Kap. 3. Tordnende stilhed, side 44-84. [41 s]
- Nilsson, K. K., Kugathasan, P., & Straarup, K. N. (2016). Characteristics, correlates and outcomes of perceived stigmatization in bipolar disorder patients. *Journal of Affective Disorders*, 194, 196–201. <https://doi.org/10.1016/j.jad.2016.01.025> [6 s]
- Petersen, G. L., Finnerup, N. B., Colloca, L., Amanzio, M., Price, D. D., Jensen, T. S., & Vase, L. (2014). The magnitude of placebo effects in pain: A meta-analysis. *Pain*, 155(8), 1426–1434. <https://doi.org/10.1016/j.pain.2014.04.016> [13 s]
- Schomerus, G., Schwahn, C., Holzinger, A., Corrigan, P. W., Grabe, H. J., Carta, M. G., & Angermeyer, M. C. (2012). Evolution of public attitudes about mental illness: a systematic review and meta-analysis: Evolution of public attitudes. *Acta Psychiatrica Scandinavica*, 125(6), 440–452. <https://doi.org/10.1111/j.1600-0447.2012.01826.x> [13 s]
- Segal, Z. V., Williams, J. M. G., & Teasdale, J. D. (2013). *Mindfulness-based cognitive therapy for depression*

(2nd ed). New York: Guilford Press. Herfra kap. 1, 2 & 3, side 11-60. [50 s]

- Shapiro, S. L., & Carlson, L. E. (2017). *The art and science of mindfulness: integrating mindfulness into psychology and the helping professions* (Second edition). Washington, DC: American Psychological Association. Herfra kap. 2 (s. 21-36) & kap. 6, (s. 81-97.) [32 s]
- Stam, H. J., Murray, M., & Lubek, I. (2018). Health psychology in autobiography: Three Canadian critical narratives. *Journal of Health Psychology, 23*(3), 506–523. <https://doi.org/10.1177/1359105318755409> [18 s]
- Taylor, S. E. (2018). *Health psychology* (Tenth edition). New York, NY: McGraw-Hill Education. Herfra kap. 2 (s. 14-36) & kap. 15 (s. 312-327). [37 s]
- Terjestam, Y., Bengtsson, H., & Jansson, A. (2016). Cultivating awareness at school. Effects on effortful control, peer relations and well-being at school in grades 5, 7, and 8. *School Psychology International, 37*(5), 456–469. <https://doi.org/10.1177/0143034316658321> [13 s]
- Vase, L., Skyt, I., & Hall, K. T. (2016). Placebo, nocebo, and neuropathic pain: *PAIN, 157*, S98–S105. <https://doi.org/10.1097/j.pain.0000000000000445> [7 s]
- Veehof, M. M., Trompetter, H. R., Bohlmeijer, E. T., & Schreurs, K. M. G. (2016). Acceptance- and mindfulness-based interventions for the treatment of chronic pain: a meta-analytic review. *Cognitive Behaviour Therapy, 45*(1), 5–31. <https://doi.org/10.1080/16506073.2015.1098724> [26 s]
- Wold, M. (red). (2018). *Tag etikken tilbage: markedstænkningen og dens konsekvenser*. Jensen & Dalgaard. S. Herfra kapitlet af Prætorius, N.A. Opgør med konkurrencestatens primitive menneskesyn. [15 s]
- Öst, L.-G. (2014). The efficacy of Acceptance and Commitment Therapy: An updated systematic review and meta-analysis. *Behaviour Research and Therapy, 61*, 105–121. <https://doi.org/10.1016/j.brat.2014.07.018> [16 s]

Med forbehold for ændringer.

Introduktion til psykologisk forskningsmetodologi

Modultitel, ECTS-angivelse (og evt. STADS-kode)

Introduktion til psykologisk forskningsmetodologi / Introduction to research methodology in psychology
5 ECTS
STADS-Kode: HEABS0015B

Placering

6. Semester sidefag

Modulansvarlig

Nik Kharlamov (nikita@hum.aau.dk)
Jaan Valsiner (jvalsiner@hum.aau.dk)

Type og sprog

Kursusmodul
Engelsk (forelæsninger 1-6) og dansk (forelæsninger 7-12)

Mål

Viden om og forståelse af:

- forskellige tilgange til analysen af kvalitativt og kvantitativt forskningsmateriale,
- herskende videnskabsteoretiske paradigmers relevans for psykologien og
- psykologiens videnskabsteoretiske egenart og dens forhold til øvrige fag

Færdigheder i:

- at reflektere over og indplacere forskellige kvalitative og kvantitative forskningsmetoder i forhold til videnskabsteoretiske problemstillinger,
- at identificere videnskabsteoretiske paradigmers relevans for psykologien og
- at formidle psykologisk forskningsmetodologiske indsigter i faglige sammenhænge

Kompetencer til:

- at identificere og reflektere over grundlæggende psykologiske forskningsmetodologiske problemstillinger
- at håndtere videnskabsteoretiske paradigmers relevans for psykologien

Fagindhold og sammenhæng med øvrige moduler/semestre

Kurset præsenterer forskellige perspektiver på forskningsmetodologi i psykologi i lyset af grundlæggende videnskabsteoretiske overvejelser og paradigmer. Der diskuteres både principper og generelle problemstillinger samt enkelte elementer af psykologiske undersøgelser. Kurset danner således det metodologiske og videnskabsteoretiske grundlag for at man kan bruge og evaluere psykologisk forskning i både akademiske og praktiske (anvendte) sammenhænge. Kurset støtter de studerendes forståelse for andre psykologifaglige moduler i sidefagets forløb.

Omfang og forventet arbejdsindsats

5 ECTS svarer til 135 timers arbejdsindsats, og disse forventes fordelt på følgende måde:

Aktivitet	Timer
12 forelæsninger à 2 timer	24
Læsning og forberedelse	69
Eksamen	42

NB: lektioner tælles som timer.

Antal forelæsninger: 12 x 2 timer

Antal forelæsningshold: 1

Deltagere

2. semester sidefag (6. semester)

Deltagerforudsætninger <i>Ingen særlige forudsætninger</i>				
Modulaktiviteter				
Forelæsning	Varighed	Emne	Forelæser	Litteratur
1	2 x 45 min	Videnskab, sociale praktikker og psykologiens position	Jaan Valsiner	Kvale (2003), Brinkmann (2019), Valsiner (2017a)
2	2 x 45 min	Psykologi som en normativ disciplin	Jaan Valsiner	
3	2 x 45 min	Undersøgelse af selv-refleksive åbne systemer	Jaan Valsiner	Michell (1999), Valsiner (2017b, Kap. 1, 2, 3, 5)
4	2 x 45 min	Psykologiens metodologi og dens metoder	Jaan Valsiner	
5	2 x 45 min	Referencerammer og baner til generalisering i psykologi	Jaan Valsiner	Benetka & Joerchel (2016), Lehmann & Klempe (2016), Tapia-Villanueva & Molina (2016), Valsiner (2017, Kap. 8, 9), Zittoun (2016)
6	2 x 45 min	Psykologi som videnskab om menneskets eksistens i sociale omgivelser: Fokus på høje psykologiske funktioner	Jaan Valsiner	
7	2 x 45 min	Formål, metoder, data og etik i psykologisk forskning	Nik Kharlamov	Pucher, Buehler, Bassett & Dannenberg (2010), Gray & Wegner (2013), Haig (2018c), Dansk Psykolog Forening (2016)
8	2 x 45 min	Indsamling af observationer, tekstuelte og fortolkende data	Nik Kharlamov	Steinbach, Green, Datta & Edwards (2011), Atkinson & Silverman (1997), Silverman (2013)
9	2 x 45 min	Paradigmer og traditioner i kvalitativ dataanalyse	Nik Kharlamov	Jungnickel & Aldred (2014), Haig (2018b)
10	2 x 45 min	Måling og psykometri	Nik Kharlamov	Lois, Morano & Rondinella (2015), Clark & Watson (1995), Haig (2018a)
11	2 x 45 min	Eksperimentering i psykologi	Nik Kharlamov	Gamble & Walker (2016), Radun & Lajunen (2018), Kirk (2013)
12	2 x 45 min	Statistisk analyse, generalisering og reproducerbarhed	Nik Kharlamov	Hoye (2018), Munafò et al. (2017), Neuroscience (2012), Open Science Collaboration (2015)
<p>Eksamen <i>En individuel ekstern skriftlig prøve i Introduktion til psykologisk forskningsmetodologi (Introduction to Research Methodology in Psychology).</i> <i>Prøven er en bunden 7-dages opgave, hvor den studerende på baggrund af en stillet opgaveformulering skal besvare et eller flere spørgsmål inden for fagområdet. Besvarelsen skal demonstrere de læringsmål, som er angivet i modulbeskrivelsen ovenfor.</i> <i>Sidetæl: 5-7 sider.</i> <i>Prøvens omfang: 5 ECTS-point.</i> <i>Bedømmelsesform: Ved bedømmelsen gives karakter bestået/ikke bestået. Besvarelsen bedømmes af eksaminator og censor.</i> <i>Prøven skal demonstrere, at modulets mål er indfrie.</i></p>				

Kursusplan og pensum

Pensum til forelæsninger 7-12 er opdelt i tematiske artikler (som bruges som konkrete eksempler på psykologisk og relateret forskning) og obligatorisk litteratur samt anbefalet yderligere litteratur. Heraf udgør tematiske artikler og obligatorisk litteratur kursets pensum og eksamenens grundlag. Det samlede obligatoriske pensum udgør 491 sider.

1. Lecture 1. Science, social practices, and the position of psychology (Jaan Valsiner)

- Difference of psychology from other sciences: researcher and researchee are similar (self-reflexive condition)
- Goal of all sciences—arrival at basic understanding about its object phenomena

2. Lecture 2. Psychology as a normative discipline (Jaan Valsiner)

- The specific social guiding constraint in reaching this goal—normativity
- How the goal is still reachable: socially contextualized research
- Relevant integration with other human sciences (history, linguistics, sociology, anthropology, economics)

Obligatorisk pensum til 1. og 2. forelæsninger (40 sider):

Kvale, S. (2003). The church, the factory and the market: Scenarios for psychology in a postmodern age. *Theory and Psychology*, 13(5), 579-603.

DOI: 10.1177/09593543030135005 [25 pages, download via AUB]

Brinkmann, S. (2019). Normativity in psychology and the social sciences: Questions of universality. In J. Valsiner (Ed.), *Social philosophy of science for the social sciences*. New York: Springer. [11 pages, download via Moodle]

Valsiner, J. (2017). Beyond the three snares: Implications of James' "psychologist's fallacy" in the 21st century. *New Ideas in Psychology*, 46, 26-30.

DOI: 10.1016/j.newideapsych.2016.05.001 [5 pages, download via AUB]

3. Lecture 3. Studying self-reflexive open systems (Jaan Valsiner)

- Fears and fascinations of psychologists with different affectively dramatic topics
- Fears in society about psychologists' assumed clairvoyance capabilities
- How one can investigate multi-level intentional systems?
- Can one level (genetic, social) causally determine the state of psychological phenomena?

4. Lecture 4. Psychology's methodology and its methods (Jaan Valsiner)

- Methodology is the general framework for knowledge construction that makes some methods feasible and others useless
- What do psychologists mean when they claim to "measure" psychological objects?
- Relevance of resistance in the use of methods: the interview
- Basic methods; from introspection to autoethnography and rating scales
- Quantitative methods as a sub-class of qualitative methodology

Obligatorisk pensum til 3. og 4. forelæsninger (124 sider):

Gigerenzer, G. (1994). Why the distinction between single-event probabilities and frequencies is important for psychology (and vice versa). In G. Wright & P. Ayton (Eds.), *Subjective probability* (pp. 129-161). Chichester, England: John Wiley & Sons. [32 pages, download via Moodle]

Michell, J. (1999). *Measurement in psychology*. Cambridge, UK: Cambridge University Press. Chapters 1 (Numerical data and meaning of measurement) and 2 (Qualitative psychology's intellectual inheritance), pp.1-45.
Retrieved from <https://ebookcentral.proquest.com/lib/aalborguniv-ebooks/detail.action?docID=143898>
[45 pages, download via AUB]

Valsiner, J. (2017). *From methodology to methods in human psychology*. New York, NY: Springer. Chapters 1 (Methodology as foundation for discovery, 8 pp), 2 (General epistemology of open systems), 3 (The methodology cycle) and 5 (Role of methods).
DOI: 10.1007/978-3-319-61064-1 [47 pages, download via AUB]

5. Lecture 5. Frames of reference and pathways to generalization in psychology (Jaan Valsiner)

- Why psychology needs to operate with the Individual-SocioEcological frame of reference: research and practical applications united.
- Two ways of generalization: from sample to population and from single system to its generic model

6. Lecture 6. Psychology as a science of human being in social settings: Focus on higher psychological functions (Jaan Valsiner)

- Creativity in everyday life and in art. The role of literature, poetry, theatre and cinema in human lives
- Psychology as science of self-reflexive and future-oriented subjective agents
- Trans-generational continuity with innovation: the importance of going beyond your parents, teachers, and textbooks

Obligatorisk pensum til 5. og 6. forelæsninger (82 sider):

Valsiner, J. (2017). *From methodology to methods in human psychology*. New York: Springer. Chapters 8 (Generalization) and 9 (Research on knowledge-costrained semiosis).
DOI: 10.1007/978-3-319-61064-1 [10 pages, download via AUB]

Zittoun, T., and Valsiner, J. (2016). Imagining the past and remembering the future. In T. Sato, N. Mori, and J. Valsiner, (Eds.) (2016). *Making of the future: The Trajectory Equifinality Approach in Cultural Psychology* (pp. 3-19). Charlotte, NC: Information Age Publishers. [16 pages, download via Moodle]

Valsiner, J., Marsico, G., Chaudhary, N., Sato, T., and Dazzani, V. (Eds.) (2016). *Psychology as the science of human being*. Cham: Springer.
DOI: 10.1007/978-3-319-21094-0 [Download via AUB] Chapters 2 (Benetka & Joerchel, Psychology as a phenomenological science, pp. 17-30) [13 pages], 4 (Lehmann & Klempe, The centrality of aesthetics for psychology: Sciences and arts united through poetic instants, pp. 51-66) [15 pages] and 9 (Tapia-Villanueva & Molina, Variety of love, pp. 165-193) [28 pages]

7. Lecture 7. Goals, methods, data and ethics in psychological research (Nik Kharlamov)

- Goals of psychological research: Description, interpretation, explanation, prediction
- Psychological subdisciplines, their problems and methods: from biological and cognitive to social and cultural
- Varieties of psychological data
- Facts and theories, meanings and histories
- Naturally occurring and manufactured data
- Quantitative versus qualitative: false dichotomy or real incommensurability?
- Ethical and legal principles in psychology: informed consent, voluntary participation, research integrity, personal data protection
- Science as a social practice

Thematic paper:

Pucher, J., Buehler, R., Bassett, D. R., & Dannenberg, A. L. (2010). Walking and cycling to health: A comparative analysis of city, state, and international data. *American Journal of Public Health, 100*(10), 1986-1992.

DOI: 10.2105/AJPH.2009.189324 [8 pages, download via AUB.]

Required literature:

Gray, K., & Wegner, D. M. (2013). Six guidelines for interesting research. *Perspectives on Psychological Science, 8*(5), 549–553.

DOI: 10.1177/1745691613497967 [5 pages, download via AUB]

Haig, B. D. (2018). Truth, science, and psychology. In B. D. Haig, *Method matters in psychology: Essays in applied philosophy of science* (pp. 17-34). Cham, Switzerland: Springer.

DOI: 10.1007/978-3-030-01051-5_2 [18 pages, download via AUB]

Dansk Psykolog Forening. (2016). Etiske principper for nordiske psykologer [Ethical principles for Nordic psychologists]. In *Dansk Psykolog Forening, Regelsæt 2016-2018: Love, etiske principper, normalvedtægter* (pp. 31-37). København, Denmark: Author.

Retrieved from <http://www.dp.dk/wp-content/uploads/regelsaet-2016-18.pdf> [7 pages, available online]

Recommended literature:

Lamiell, J. T. (1998). “Nomothetic” and “idiographic”: Contrasting Windelband’s understanding with contemporary usage. *Theory and Psychology, 8*(1), 23-38.

DOI: 10.1177/0959354398081002

Lilienfeld, S. O., Sauvigné, K. C., Lynn, S. J., Cautin, R. L., Lutzman, R. D., & Waldman, I. D. (2015). Fifty psychological and psychiatric terms to avoid: A list of inaccurate, misleading, misused, ambiguous, and logically confused words and phrases. *Frontiers in Psychology, 6*, a1100.

DOI: 10.3389/fpsyg.2015.01100

Meltzoff, J., & Cooper, H. (2016). *Critical thinking about research: Psychology and related fields* (2nd ed.). Washington, DC: American Psychological Association.

8. Lecture 8. Collecting observational, textual and interpretive data (Nik Kharlamov)

- Observing human beings: laboratory observation, field visit, ethnography
- Ethnography: Highly descriptive writing about particular groups of people
- Varieties of textual data: interviews, conversations, written records, organizational artefacts, cultural texts and media
- The qualitative stance
- Three views on interviews: interviews as windows onto people’s world, interviews as co-construction, interviews as talk

Thematic paper:

Steinbach, R., Green, J., Datta, J., & Edwards, P. (2011). Cycling and the city: A case study of how gendered, ethnic and class identities can shape healthy transport choices. *Social Science and Medicine, 72*(7), 1123-1130.

DOI: 10.1016/j.socscimed.2011.01.033 [8 pages, download via AUB]

Required literature:

Atkinson, P., & Silverman, D. (1997). Kundera’s Immortality: The interview society and the invention of the self. *Qualitative Inquiry, 3*(3), 304-325.

DOI: 10.1177/107780049700300304 [22 pages, download via AUB]

Silverman, D. (2013). *A very short, fairly interesting and reasonably cheap book about qualitative research* (2nd ed.). Los Angeles, CA: SAGE. Chapter 3 (pp. 56-85): Instances or sequences?

DOI: 10.4135/9781526402264 [30 pages, download via AUB]

Recommended literature:

Brinkmann, S., & Kvale, S. (2015a). *InterView—det kvalitative forskningsinterview som håndværk* (3. udg.). København, Danmark: Hans Reitzels Forlag.

Tenbrink, T. (2015). Cognitive Discourse Analysis: Accessing cognitive representations and processes through language data. *Language and Cognition*, 7, 98-137.
DOI: 10.1017/langcog.2014.19

9. Lecture 9. Paradigms and traditions in qualitative data analysis (Nik Kharlamov)

- Thematic analysis and content analysis
- Grounded theory
- Phenomenology and hermeneutics
- Ethnomethodology and conversation analysis
- Narrative and discourse analysis
- Can the different qualitative perspectives agree with each other?

Thematic paper:

Jungnickel, K., & Aldred, R. (2014). Cycling's sensory strategies: How cyclists mediate their exposure to the urban environment. *Mobilities*, 9(2), 238-255.
DOI: 10.1080/17450101.2013.796772 [18 pages, download via AUB]

Required literature:

Haig, B. D. (2018). Grounded theory method. In B. D. Haig, *Method matters in psychology: Essays in applied philosophy of science* (pp. 89-107). Cham, Switzerland: Springer.
DOI: 10.1007/978-3-030-01051-5_4 [19 pages, download via AUB]

Recommended literature:

Braun, V., & Clarke, V. (2006). Using thematic analysis in psychology. *Qualitative Research in Psychology*, 3(2), 77-101.
DOI: 10.1191/1478088706qp063oa

Järvinen, M., & Mik-Meyer, N. (Red.) (2017). *Kvalitativ analyse—Syv traditioner*. København, Danmark: Hans Reitzels Forlag.

10. Lecture 10. Measurement and psychometrics (Nik Kharlamov)

- Measurement: can psychological data be quantified?
- Surveys, questionnaires and other kinds of numerical data
- Levels of measurement
- Psychometrics: measuring the mind
- Concepts of psychometrics: scales and inventories, latent variables, tests and test scores
- Dimensions and dimension reduction: factor and cluster analysis
- Mediating and moderating variables
- Assessment: clinical and practical application of psychological measurement

Thematic paper:

Lois, D., Morano, J. A., & Rondinella, G. (2015). Cycle commuting intention: A model based on theory of planned behaviour and social identity. *Transportation Research Part F: Traffic Psychology and Behaviour*, 32, 101-113.
DOI: 10.1016/j.trf.2015.05.003 [13 pages, download via AUB]

Required literature:

Clark, L. A., & Watson, D. (1995). Constructing validity: Basic issues in objective scale development. *Psychological Assessment*, 7(3), 309-319.
DOI: 10.1037/1040-3590.7.3.309 [11 pages, download via AUB]

Haig, B. D. (2018). Exploratory factor analysis, theory generation, and scientific method. In B. D. Haig, *Method matters in psychology: Essays in applied philosophy of science* (pp. 65-88). Cham, Switzerland:

land: Springer.

DOI: 10.1007/978-3-030-01051-5_4 [24 pages, download via AUB]

Recommended literature:

Borsboom, D. (2005). *Measuring the mind: Conceptual issues in contemporary psychometrics*. Cambridge, England: Cambridge University Press.

Lounsbury, J. W., Gibson, L. W., & Saudargas, R. A. (2006). Scale development. In F. T. L. Leong & J. T. Austin (Eds.), *The psychology research handbook: A guide for graduate students and research assistants* (2nd ed., pp. 125-146). Thousand Oaks, CA: SAGE.

11. Lecture 11. Experimentation in psychology (Nik Kharlamov)

- Causality and experimentation
- Conceptual and statistical hypotheses
- Reliability and validity
- Independent, dependent, nuisance, and confounding variables
- Individuals, samples and populations
- Experimental and control conditions, and uses of randomization
- Randomized controlled trials, quasi-experiments, natural experiments
- Intentions and goals, deception and debriefing
- Experimenter effects and demand characteristics

Thematic paper:

Gamble, T., & Walker, I. (2016). Wearing a bicycle helmet can increase risk taking and sensation seeking in adults. *Psychological Science*, 27(2), 289-294.

DOI: 10.1177/0956797615620784 [6 pages, download via AUB].

Radun, I., & Lajunen, T. (2018). Bicycle helmets and the experimenter effect. *Psychological Science*, 29(6), 1020-1022.

DOI: 10.1177/0956797618761040 [3 pages, download via AUB]

Required literature:

Kirk, R. E. (2013). *Experimental design: Procedures for the behavioral sciences* (4th ed.). Los Angeles, CA: SAGE. Chapter 1 (pp. 1-29): Research strategies and the control of nuisance variables.

DOI: 10.4135/9781483384733.n1 [29 pages, download via AUB]

Recommended literature:

Baron, R. M., & Kenny, D. A. (1986). The moderator-mediator variable distinction in social psychological research: Conceptual, strategic, and statistical considerations. *Journal of Personality and Social Psychology*, 51(6), 1173-1182.

DOI: 10.1037/0022-3514.51.6.1173

Field, A., & Hole, G. (2003). *How to design and report experiments*. Los Angeles, CA: SAGE.

12. Lecture 12. Statistical analysis, generalization and reproducibility (Nik Kharlamov)

- What is statistics and is it useful in psychology?
- Variability and uncertainty
- Estimation, confidence intervals and effect sizes
- Null Hypothesis Significance Testing (NHST): p-values and their perils
- Sample size and power
- Beyond standard statistics: Bayesian approaches, machine learning, small sample statistics
- Software for data analysis
- Measurement error, meta-analysis, and replication crisis
- Are most published research findings false?

- Building a cumulative, integrated qualitative and quantitative discipline

Thematic paper:

Hoye, A. (2018). Recommend or mandate? A systematic review and meta-analysis of the effects of mandatory bicycle helmet legislation. *Accident Analysis and Prevention*, 120, 239-249.
DOI: 10.1016/j.aap.2018.08.001 [11 pages, download via AUB]

Required literature:

Munafò, M. R., Nosek, B. A., Bishop, D. V. M., Button, K. S., Chambers, C. D., Percie du Sert, N., ... & Ioannidis, J. P. A. (2017). A manifesto for reproducible science. *Nature Human Behaviour*, 1, a0021.
DOI: 10.1038/s41562-016-0021 [9 pages, download via AUB]

Neuroskeptic. (2012). The nine circles of scientific hell. *Perspectives on Psychological Science*, 7(6), 643–644.
DOI: 10.1177/1745691612459519 [2 pages, download via AUB]

Open Science Collaboration. (2015). Estimating the reproducibility of psychological science. *Science*, 349, 943.
DOI: 10.1126/science.aac4716 [1 page, download via AUB]

Recommended literature:

Dienes, Z. (2011). Bayesian versus orthodox statistics: Which side are you on? *Perspectives on Psychological Science*, 6(3), 274-290.
DOI: 10.1177/1745691611406920

Cumming, G. (2014). The new statistics: Why and how. *Psychological Science*, 25(1), 7-29.
DOI: 10.1177/0956797613504966

Haig, B. D. (2018). The philosophy of quantitative methods. In B. D. Haig, *Method matters in psychology: Essays in applied philosophy of science* (pp. 159-186). Cham, Switzerland: Springer.
DOI: 10.1007/978-3-030-01051-5_8

Salsburg, D. (2001). *The lady tasting tea: How statistics revolutionized science in the Twentieth century*. New York, NY: W. H. Freeman.

Skemaopstilling:

Nr.	Dato	Tid (ønsket)	Varighed	Titel	Forelæser
1.			2 x 45 min	Videnskab, sociale praktikker og psykologiens position	Jaan Valsiner
2.			2 x 45 min	Psykologi som en normativ disciplin	Jaan Valsiner
3.			2 x 45 min	Undersøgelse af selv-refleksive åbne systemer	Jaan Valsiner
4.			2 x 45 min	Psykologiens metodologi og dens metoder	Jaan Valsiner
5.			2 x 45 min	Referencerammer og baner til generalisering i psykologi	Jaan Valsiner
6.			2 x 45 min	Psykologi som videnskab om menneskets eksistens i sociale omgivelser: Fokus på høje psykologiske funktioner	Jaan Valsiner

7.			2 x 45 min	Formål, metoder, data og etik i psykologisk forskning	Nik Kharlamov
8.			2 x 45 min	Indsamling af observationer, tekstuel og fortolkende data	Nik Kharlamov
9.			2 x 45 min	Paradigmer og traditioner i kvalitativ dataanalyse	Nik Kharlamov
10.			2 x 45 min	Måling og psykometri	Nik Kharlamov
11.			2 x 45 min	Eksperimentering i psykologi	Nik Kharlamov
12.			2 x 45 min	Statistisk analyse, generalisering og reproducerbarhed	Nik Kharlamov

Valgfag

Der udbydes hvert år et udvalg af valgfag. Sidefagsstuderende skal vælge ét valgfag (5 ECTS).

I år udbydes følgende valgfag:

- Lykke og livskvalitet – er det det samme?
- Kreative situationer
- Culture and Childhood: Contemporary dilemmas on being a child

Bemærk at Sundhedspsykologi som valgfag ikke er relevant for BA sidefagsstuderende, da det udgør en del af semestrets faste kurser.

For valgfagsbeskrivelser se særskilt dokument og her:

https://www.psykologi.aau.dk/digitalAssets/452/452752_valgfag_psykologi_foraar-2019_ny.pdf